

jező, beszédes, szellemes zenéjével, ezúttal nagyszerű muzsikájában összefonódnak a keleti és magyar taktusok.

Cristina Breteanu jelmezei azon túl, hogy szépek és funkcionálisak, mintegy bevezetnek a magyar és japán mondavilágba. Dicséretre méltók Rákay Tamás díszletei, színpadképei, a város és a falu képeit jelenítve meg szuggesztíven.

Tóth Tünde színpadra állításában a *Senki madara* a felvetett kérdéseken túl, drámaian szép pillanatokban, de sok humorral, derűvel mesél szerelemről, magányról, a falu meghittségéről, a város zajos forgatagáról és nem utolsósorban az alkotásról. Megmutatja az egyén különlegességét, a csoport, ha úgy tetszik, a társadalom húzó, egyben beolvasztó erejét. Tori a művészetbe, Tátos a közösségbe menekül. A lány madárként röpköd tovább, a fiú nevébe sosem kerül vissza az „l” betű.

Talán azért sem kapta meg, mert nem volt elég erős hozzá. A rendező nagyszerű ritmusérzéssel változtatja a jeleneteket, a mesélők szerves részei az előadásnak, az eredetiben elhangzó kortárs japán vers erősíti a történetet. A szereplők mindegyike hitelesen, magas tánc- és színpadi tudással látja el feladatát. Több szerepben, különböző koreográfiákban mutatják meg tehetségüket és tudásukat.

Őszinte és szerethető előadás a nagyváradi *Senki madara*.

SIMON JUDIT

Senki nem ártatlan, senki nem gonosz

Martin McDonagh: *Három óriásplakát Ebbing határában*

„Megerősakolták, miközben haldoklott.” „Még mindig nem tartóztattak le senkit?” „Hogy lehet ez, Willoughby rendőrfőnök?” – ezek a rövid, velős üzenetek olvashatók a Missouri állambeli Ebbing kisváros határában, egy elhagyatott út mellett álló óriásplakátokon. Kiötlőjüknek, Mildred Hayesnek (Frances McDormand) nem áll szándékában szó nélkül hagyni azt aényt, hogy a lánya brutális meggyilkolásának ügyében a rendőrség finoman fogalmazva nem áll a helyzet magaslatán. Martin McDonagh filmje – a legjobb filmnek járó Oscar-díj egyik jelöltje és esélyes várományosa – elvéte sem moralizál, karaktereit messze túlvezeti a várt sztereotípiákon, mindeközben kegyetlenül, véresen szórakoztató.

A címben szereplő három óriásplakát szövegét Mildred alaposan átgondolta. Nincs benne rágalmozás, csak néhány, rendőrségi dokumentumokkal igazolható tény, illetve két egyszerű kérdés. A plakátok bérlését kifizette, jogi alap az eltávolításukra nincs. Hogy aztán mennyire jogos

Willoughby rendőrfőnököt (Woody Harrelson) személyesen vonni kérdőre a nyomozás eredménytelenségéért, vitatható, és az is tény, hogy Ebbing városának jóra való lakói nem nézik jó szemmel a tévéhíradóba is bekerülő plakátakciót. Ám Mildred hajthatatlan, és hiába is mutat a rendőrfőnök megértést irányában, nem mond le tervéről: azt reméli, hogy ha nem engedi a hét hónappal azelőtti gyilkosságot kikopni a köztudatból, kényszerítheti a hatóságokat, hogy ne álljanak le az ügygel.

A *Három óriásplakát Ebbing határában* Martin McDonagh-nak csak a harmadik nagyjátékfilmje, de a színház

Valamit tenniük kell – Woody Harrelson és Sam Rockwell

világából érkezett brit rendező-forgatókönyvíró nevét már a szakma és a közönség is jól ismeri. 2005-ös rövidfilmje, a *Six Shooter* Oscar-díjat ért, első nagyjátékfilmje, az *Erőszakik* (*In Bruges*) pedig a kétezres évek egyik legkellemesebb meglepetését tartogatta a moziba járóknak. A *Három óriásplakátot* is feketekomédiaként szokás emlegetni, és bár az igaz, hogy feketébb nehezen lehetne, viccesnek is elég gyakran vicces, ám komédiának meglehetősen tragikus. McDonagh tehetsége éppen abban áll, hogy a nemritkán végletesen erőszakos képsorok nevetető párbeszédekkel és súlyos emberi érzelmekkel alkotnak furcsa háromszöget. A film egyik nagy erőssége, hogy minden percben képes meglepni a nézőt: ne tápláljunk illúziókat, azzal ellentétben, amit láthatatlanban gondolnánk, ez nem egy újabb *Elcserélt életek*, nem az embertelen, korrump hatóságokkal a végsőkig dacoló és gyermekéért mindent feláldozó, elnyomott nő története. Frances McDormand szabadszájú Mildredje éppúgy harcol a saját lelkiismeretével, mint az impotens rendőrséggel, és nem megy a szomszédba egy kis önbíráskodásért. Az eleinte „főellenségnek” tűnő Willoughby seriff pedig a film legemberibb és legszerethetőbb figurája. A cselekményszálak a legváratlanabb helyeken futnak össze, és a szereplők a legváratlanabban reagálnak az eseményekre vagy éppen egymásra, miközben a film hangulata folyamatosan, gyakran egyetlen jeleneten belül is változik: nevetésből döbbenetbe,

Nem kellene packázni Mildreddel –
Frances McDormand

meglepetésből sírásba fordul oda-
visza, hullámvasútszerűen.

Ahol a forgatókönyv gyengeségei kiütözköznének – a néhol kínos, humorosnak szánt párbeszédéknél, illetve a számos, megmagyarázhatatlanul tökkelütött szereplőnél –, ott derül ki igazán, hogy mi is alkotja ennek a filmnek a gerincét. A főszereplők alakításai önmagukban is elegendők lennének ahhoz, hogy szükség esetén kihúzzák a csávából a *Három óriásplakátot*. McDormand semmit sem veszített az erejéből a *Fargo* óta, ami-
ben 1996-ban Oscar-díjat kapott a mindenórás rendőrnő megformálásáért. Mostanra pedig, hogy már koránál fogva is igazi veteráná lépett elő – fanyar mosolya, vizenyős, kék szeme ezer zseniálisan megírt replikánál is többet mond. Harrelsonnal, aki a seriff szerepében cselekményben és karakterben is kiegyensúlyozza a természeti csapásra hajazó Mildred személyiségét, mehökkentően rokonszenves párost alkotnak. A két elemi erejű, nyers és

Három óriásplakát Ebbing határában (*Three Billboards Outside Ebbing, Missouri*), USA, 2017

A forgatókönyvet írta és a filmet rendezte: Martin McDonagh

Fényképezte: Ben Davis

Zene: Carter Burwell

Szereplők: Frances McDormand, Woody Harrelson, Sam Rockwell

őszintén emberi alakítás a film fő mozgatórugója, de nem feledkezhetünk meg Sam Rockwellről sem (hogy lett már 49 éves?), aki a mániákusan erőszakos, rasszista, mégis anyámasszony katonája rendőr, Jason Dixon szerepében a film egyik legmeredekebb karakterfejlődését mutatja be.

Aki látta az *Erőszakikat*, az a néhol rajzfilmszerűen eltúlzott erőszak és a megszámlálhatatlan szitokszó mögött-között most is mélységesen emberi filmre számíthat. A főbb szereplők bármelyikével könnyű együtt érezni: ki mondhatja el magáról, hogy minden nap túlcserélő szeretettel búcsúzik el munkába menet a családtagjaitól, minden alkalommal bölcsen gondolva arra, hogy a sors akár úgy is hozhatja, hogy többé nem látja őket? Vagy hogy maradéktalanul képes nap mint nap teljesíteni a hivatását? Vagy hogy könnyedén megéli a felnőtt létet, és felelősséget vállal minden tettéért? McDonagh karaktereinek is

Jöhet a második Oscar? –
Frances McDormand

vannak hibái, de egyikük sem alapvetően gonosz vagy jó. Miért megy keresztül páförduláson a velejéig kegyetlen Dixon rendőr, miután az ő élete is a feje tetejére állt? Miért nem adja fel bosszúkampányát Mildred, amikor már az egész közösség ellene fordul – részben jogosan –, és valószínűleg saját lelkiismerete is az ellenkezőjét diktálná? Meglepő módon sok mindenre a szeretet és az empátia a válasz. De ebben a filmben még azt is elhisszük, hogy a szereplők mindezt valóban a poén kedvéért teszik.